

Відповіді до завдань II туру

VII обласної Інтернет-олімпіади з математики

2014-2015 н.р.

10 клас

1. Житловий квартал забудований дев'яти - та дванадцятиповерховими будинками, причому перших більше ніж других. Якщо число дванадцятиповерхових будинків збільшити в 2 рази, то загальна кількість будинків буде більше за 24, а якщо збільшити в 2 рази кількість дев'ятиповерхових, то загальна кількість стане менше за 27. Скільки яких було побудовано будинків?

Розв'язання

Нехай x та y - відповідно кількості 9-ти та 12-поверхових будинків. Тоді з умов задачі маємо таку

систему нерівностей:
$$\begin{cases} x > y \\ 2y + x > 24 \\ 2x + y < 27 \end{cases}$$
 Додавши першу нерівність до другої та першу до третьої, отримаємо:

$$\begin{cases} 2x + y > 24 \\ 2y + x < 27 \end{cases}$$
 тобто мають місце такі співвідношення:
$$\begin{cases} 24 < 2x + y < 27 \\ 24 < 2y + x < 27 \end{cases}$$
 Ще раз додамо отримані

нерівності і після спрощення матимемо: $16 < x + y < 18$

Звідси, оскільки $x + y$ ціле, то $x + y = 17 \Rightarrow x = 17 - y$

Підставимо це в нерівність $24 < 2y + x < 27$

Таким чином матимемо: $24 < 2y + 17 - y < 27$ або ж $7 < y < 10$

Тобто y може набувати значень 8 або 9. Якщо $y = 8$ то $x = 9$ і всі умови задачі виконані

Якщо ж $y = 9$ то $x = 8$ і не виконана умова $x > y$.

Відповідь. 9 дев'яти та 8 12-поверхових будинків.

2. Знайти всі записи числа 1 у вигляді суми $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z}$, де $x, y, z \in \mathbb{N}$.

Розв'язання. Очевидно, що умова задачі виконується при $x = y = z = 3$, тобто $1 = \frac{1}{3} + \frac{1}{3} + \frac{1}{3}$, і жодна із

змінних x, y, z не може дорівнювати одиниці.

Розглянемо рівняння:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 1, \text{ звідки } \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 1 - \frac{1}{x}, \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = \frac{x-1}{x}, \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = \frac{1}{\frac{x}{x-1}}, \text{ де } \frac{x}{x-1} \in \mathbb{N}.$$

При цьому $\frac{x}{x-1} = 1 + \frac{1}{x-1}$.

Умова $\frac{x}{x-1} \in N$ буде виконуватися якщо $x-1=1$, тобто $x=2$.

Рівняння $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 1$ при $x=2$ набуде вигляду $\frac{1}{y} + \frac{1}{z} = \frac{1}{2}$. Звідси $\frac{1}{y} = \frac{1}{2} - \frac{1}{z}$, $\frac{1}{y} = \frac{z-2}{2z}$,

$$\frac{1}{y} = \frac{1}{\frac{2z}{z-2}}, \text{ де } \frac{2z}{z-2} \in N.$$

$$\text{При цьому } \frac{2z}{z-2} = 2 + \frac{4}{z-2}.$$

Умова $\frac{2z}{z-2} \in N$ буде виконуватись, якщо $z-2=1$ або $z-2=2$, або $z-2=4$. Тобто $z=3$ або $z=4$, або $z=6$

(випадки $z-2=-1$, $z=1$ та $z-2=-2$, $z=0$, та $z-2=-4$, $z=-2$ не задовольняють умову задачі).

При $z=3$, $y=6$;

при $z=4$, $y=4$;

При $z=6$, $y=3$; (перший і третій випадки симетричні).

$$\text{Отже, } 1 = \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{6} = \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4}$$

$$\text{Відповідь: } 1 = \frac{1}{3} + \frac{1}{3} + \frac{1}{3} = \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{6} = \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4}.$$

2. Розв'яжіть рівняння: $[x]\{x\} + x = 2\{x\} + 10$

Розв'язання. Як відомо, $x = [x] + \{x\}$.

Тоді дане рівняння можна представити у вигляді:

$$[x]\{x\} + [x] + \{x\} = 2\{x\} + 10;$$

$$[x] = \frac{10 + \{x\}}{\{x\} + 1} = 1 + \frac{9}{\{x\} + 1};$$

Звідки слідує, що число $\frac{9}{\{x\} + 1}$ - ціле, і враховуючи, що $0 \leq \{x\} < 1$, то $5 \leq \frac{9}{\{x\} + 1} \leq 9$.

Нехай $\frac{9}{\{x\} + 1} = 5$, тоді $\{x\} + 1 = \frac{9}{5}$, $\{x\} = \frac{4}{5}$, $[x] = 1 + 5 = 6$, тому $x = 6\frac{4}{5}$.

Нехай $\frac{9}{\{x\} + 1} = 6$, тоді $\{x\} + 1 = \frac{9}{6}$, $\{x\} = \frac{3}{6} = \frac{1}{2}$, $[x] = 1 + 6 = 7$, тому $x = 7\frac{1}{2}$.

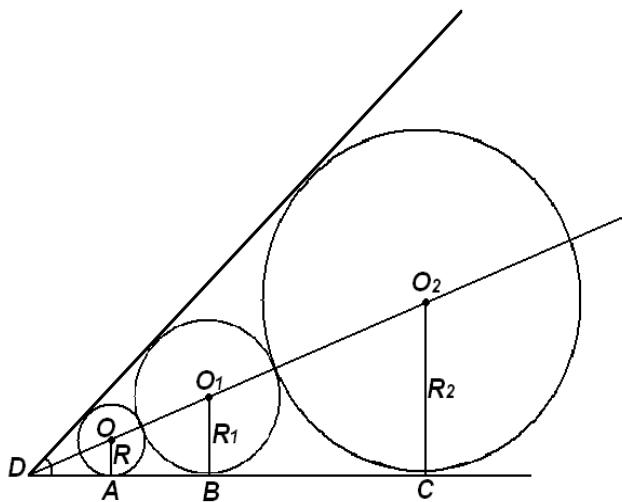
Нехай $\frac{9}{\{x\} + 1} = 7$, тоді $\{x\} + 1 = \frac{9}{7}$, $\{x\} = \frac{2}{7}$, $[x] = 1 + 7 = 8$, тому $x = 8\frac{2}{7}$.

Нехай $\frac{9}{\{x\} + 1} = 8$, тоді $\{x\} + 1 = \frac{9}{8}$, $\{x\} = \frac{1}{8}$, $[x] = 1 + 8 = 9$, тому $x = 9\frac{1}{8}$.

Нехай $\frac{9}{\{x\} + 1} = 9$, тоді $\{x\} + 1 = \frac{9}{9}$, $\{x\} = 0$, $[x] = 1 + 9 = 10$, тому $x = 10$.

Відповідь: $6\frac{4}{5}$, $7\frac{1}{2}$, $8\frac{2}{7}$, $9\frac{1}{8}$, 10 .

4. В кут, градусна міра якого 60° , вписано три кола так, що кожне наступне, починаючи з другого, дотикається до попереднього. Знайдіть відношення суми площ усіх трьох кругів до площі найменшого з них.

Проведемо бісектрису кута. Знаємо, що центри кіл знаходяться на даній бісектрисі.

Розглянемо $\triangle AOD$ ($\angle A = 90^\circ$):

$$\angle ADO = 30^\circ, OD = \frac{AO}{\sin 30^\circ} = \frac{R}{0.5} = 2R.$$

Бачимо, що $\triangle AOD \sim \triangle BO_1D \sim \triangle CO_2D$, за двома кутами.

$$\text{Звідси, } \frac{OA}{O_1B} = \frac{DO}{DO_1}, \frac{R}{R_1} = \frac{2R}{3R + R_1} \Rightarrow 2RR_1 = 3R^2 + RR_1, RR_1 = 3R^2, R_1 = 3R.$$

$$\frac{OA}{O_2B} = \frac{DO}{DO_2}, \frac{R}{R_2} = \frac{2R}{9R + R_2} \Rightarrow 2RR_2 = 9R^2 + RR_2, RR_2 = 9R^2, R_2 = 9R.$$

$$S_1 = 9\pi R^2, S_2 = 81\pi R^2, S = \pi R^2.$$

$$\frac{S_1 + S_2 + S_3}{S_1} = \frac{9\pi R^2 + 81\pi R^2 + \pi R^2}{\pi R^2} = \frac{91}{1}.$$

Відповідь: 91.

5. Знайти всі функції $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, що задовольняють рівняння $f(x) - 2f\left(\frac{1}{x}\right) = \frac{2-x^2}{x}$.

Вказівка:

$$\text{Підставимо } x = \frac{1}{x}. \text{ Тоді } f\left(\frac{1}{x}\right) - 2f(x) = \frac{2 - \left(\frac{1}{x}\right)^2}{\frac{1}{x}} \Rightarrow f\left(\frac{1}{x}\right) - 2f(x) = \frac{2x^2 - 1}{x} \Rightarrow f\left(\frac{1}{x}\right) = 2f(x) + \frac{2x^2 - 1}{x}.$$

Підставивши знайдене значення $f\left(\frac{1}{x}\right)$ у перше рівняння, отримаємо, що

$$f(x) - 2\left(2f(x) + \frac{2x^2 - 1}{x}\right) = \frac{2 - x^2}{x} \Rightarrow f(x) = -x. \text{ Перевірка показує, що дана функція є розв'язком.}$$

Відповідь: $f(x) = -x$.